

Intervenció del president de la Generalitat en el debat de política general

Parlament de Catalunya | 28/9/2004

I - La nova situació política

Com vaig anunciar en la meua compareixença parlamentària del mes de juny, és la meua intenció en aquest debat exposar quin és el projecte que impulsa el Govern que tinc l'honor i la responsabilitat de presidir.

Els 9 mesos de govern transcorreguts no han estat fàcils, després de quasi un quart de segle de govern conservador.

Ara som a l'inici d'un nou període. El nou govern de Catalunya i el canvi de govern a Espanya permeten la represa de l'impuls transformador.

El nou Estatut, la reforma de la Constitució, la configuració d'un Senat federal, la Constitució europea, tot és un altre cop sobre la taula. És un risc, és una oportunitat apassionant i, sobretot, és per a nosaltres una gran responsabilitat

Avui es donen unes condicions polítiques normals. L'acció del Govern es podrà desenvolupar sense ensurts, encara que no pas sense dificultats.

S'ha estabilitzat el mapa polític del país, després del llarg cicle electoral iniciat amb les eleccions municipals i catalanes de l'any passat i culminat amb les eleccions generals i europees d'enguany.

En les diferents fites que han marcat aquest cicle, els partits que donen suport al Govern han vist àmpliament ratificada la confiança de la ciutadania.

Passades les vicissituds d'aquest període i estabilitzada la situació política, no és gratuït recordar l'esperit amb que va néixer l'actual Govern de Catalunya.

L'acord del Tinell, ha facilitat la necessària alternança política. És un acord que els tres socis veiem com una aposta estratègica, pensada en clau de país.

Representa una opció catalana i progressista. N'hi ha d'altres, però aquesta és la més integradora.

L'opció que vam fer crea l'escenari per garantir la unitat civil de Catalunya i per evitar la divisió dels catalans en blocs antagònics.

Crec convenient recordar que aquest acord amplia al màxim la base social del catalanisme, entès sobretot com una cultura cívica compartida i no com una ideologia que divideix i separa.

La divisió de la manifestació de l'11 de setembre, que es va produir arran de la Loapa no té, ara, raó de ser.

L'acord del Tinell expressa la voluntat majoritària d'un gir progressista en la política catalana.

Pretén impulsar la innovació econòmica i tecnològica, apostar per un desenvolupament sostenible, activar noves polítiques socials, donar veu i protagonisme als territoris, endreçar el país i el seu paisatge malmès.

I fer efectiu el compromís de la societat catalana amb la pau i la cooperació. Tot això per millorar substancialment el nostre Autogovern.

Diguem-ho clar: l'aliança estratègica que va fer possible l'acord del Tinell i el Govern catalanista i d'esquerres és avui més viva que mai.

És una aliança basada en l'exigència de la majoria progressista de la societat catalana.

És una aliança activa, interpretada per un Govern que ha après en molt poc temps a treballar en un clima positiu.

El govern respecta la pluralitat de la seva composició i observa rigorosament la regla de la cohesió governamental, corregint-ne les desviacions.

Si és cert que la situació política catalana permet al Govern treballar en bones condicions, també ho és que el canvi polític a Espanya ens ha obert perspectives inèdites d'entesa.

Entenc que el canvi polític a Espanya és una oportunitat per a Catalunya. I ho és en tres sentits:

- Per impulsar les polítiques de progrés
- Per millorar l'autogovern de Catalunya
- Per fer un pas decisiu en la configuració de l'Espanya plural i l'Europa emergent.

Oportunitat no vol dir oportunisme.

Aquesta via ja l'hem tastat: els progressos assolits no s'han consolidat prou, els petits èxits han estat presentats com a notables i, en canvi, la pèrdua d'influència de Catalunya a Espanya s'ha anat fent més i més evident.

El que proposo és tota una altra cosa: és fer efectiva la voluntat de Catalunya d'influir en la política i l'economia espanyoles amb totes les conseqüències.

Implicar-se per codecidir. Ve't aquí. Catalunya Proposa una Espanya Plural determinada, en la qual les nacionalitats històriques de la disposició transitòria segona de la Constitució vegin reconeguda la seva personalitat com a Comunitats Nacionals.

En la meua compareixença parlamentària del 28 de juny passat em vaig referir amb cert detall a l'acció empresa pel Govern de la Generalitat per reorientar les relacions amb Espanya i en particular amb el nou Govern.

Els deia aleshores que creia que el canvi polític a Espanya obria una nova etapa. Avui no disposem de cap indici que desmenteixi la meua afirmació de fa tres mesos.

Ben al contrari, penso que s'han acumulat gestos i decisions que confirmen el final d'un escenari polític de confrontació i la seva substitució per un nou escenari de col·laboració institucional.

Són gestos que confirmen una intuïció que ja vaig expressar el gener passat quan els deia que abans d'un any, Espanya estaria caminant amb un rumb diferent.

Ho confirmen els contactes formals i informals del president i dels consellers de la Generalitat amb el president i els ministres del Govern d'Espanya, dels que vull destacar –per la seva exhaustivitat– l'entrevista que vaig tenir amb el president Rodríguez Zapatero el 21 de juliol passat.

En el Govern espanyol hi hem trobat actituds positives: respecte i voluntat de diàleg. També algunes patinades evidents i potser fins ara inevitables, sens dubte.

Aquestes actituds s'han transformat en gestos simbòlics importants com l'anunci de la revisió del consell de guerra al president Companys. El 15 d'octubre ho deixarem ben clar a Montjuïc.

Hi ha hagut compromisos de gran importància, començant per la paraula del president Zapatero de respectar el projecte d'Estatut que aprovi el Parlament de Catalunya.

També el compromís actiu i complex d'obtenir el reconeixement del català a la Unió Europea. Més enllà de les vicissituds del moment, vull recordar que és l'únic intent seriós realitzat fins ara. Més endavant tindrem ocasió de referir-nos-hi.

El nou govern d'Espanya ha pres, en relació a Catalunya, algunes decisions de gran entitat: la paralització del transvasament de l'Ebre o el trasllat la seu de la Comisión del Mercado de Telecomunicaciones, de Madrid a Barcelona.

Puc anunciar que el Govern està en disposició d'avaluar la possibilitat d'instal·lar a Barcelona la seu del nou Consell Audiovisual d'Espanya. Decisió que seria completament coherent amb l'anterior.

El govern espanyol ha adoptat també compromisos en infraestructures (l'AVE el 2007 a Barcelona), en cultura (l'1% de Foment a l'Institut d'Estudis Catalans). Amb Barcelona (desbloqueig de la Carta Municipal). I amb l'Ebre (descontaminació del riu).

És significativa també la retirada de cinc recursos d'inconstitucionalitat contra normes de la Generalitat. La retirada dels recursos que afectaven al Dret Civil Català, és un pas clar en el sentit del reconeixement de la nostra singularitat.

També s'ha iniciat el desbloqueig de traspassos de competències pendents així com l'establiment d'un calendari precís d'una bona colla de nous traspassos. És bo recordar aquí que la Comissió de Traspassos no s'havia reunit des de maig de 2001.

Aquests gestos, aquests compromisos i aquestes decisions tenen un valor afegit de gran importància. Generen el clima de confiança que cal per negociar i acordar els temes de la complexa agenda de reformes polítiques d'aquesta legislatura.

L'agenda compta amb qüestions institucionals de primer ordre, com la reforma de l'Estatut i la reforma constitucional.

Però també inclou qüestions econòmico-financeres cabdals com la revisió del finançament autonòmic. I estudiem la localització d'agències europees a Catalunya.

No podem oblidar les infraestructures, que són cabdals tant pel que fa a la seva concepció (del mapa radial a la xarxa) com a la seva gestió compartida (aeroport, ferrocarril).

Finalment, però no per això en darrer lloc, tenim a l'agenda les qüestions culturals i simbòliques, amb l'objectiu d'aconseguir un ferm compromís del Govern espanyol i de les institucions europees en el reconeixement, protecció i impuls de la llengua i la cultura catalanes.

De les perspectives i els primers avenços en aquestes negociacions els en parlaré al final de la meva intervenció d'avui.

Gaudim doncs d'una situació política, a Catalunya i a Espanya, molt millor que quan aquest Govern va prendre possessió.

Quan dic millor vull dir que es donen millors condicions per treballar i per decidir; en definitiva per governar. Per això mateix, la situació present és més compromesa i exigent.

Però no hem d'oblidar altres circumstàncies associades a la nostra qualitat d'europeus i a la nostra condició d'economia i societat oberta, inserida de ple en el món global.

L'ampliació europea a l'Est, el naixement de l'Europa dels 25, la nova Constitució, el Pacte d'Estabilitat, la política mediterrània d'Europa o l'adhesió de Turquia a la Unió són qüestions que ens afecten de ple, són els nostres problemes.

En els propers mesos, el debat previ al referèndum sobre la Constitució europea creixerà en intensitat. Crec que és la meva obligació deixar clar que el resultat del referèndum no és indiferent, que ens afecta i ens condiona.

La Generalitat tindrà un capteniment institucional en tot aquest procés i exercirà la responsabilitat de fer conèixer a la població el projecte de Constitució europea que serà sotmès a referèndum.

En tant que President de la Generalitat em sumo a les diverses crides que s'estan fent a respectar totes les posicions que s'expressin democràticament.

Dit això, no els amago que sóc un decidit partidari del sí a la Constitució. Valoro més els efectes negatius de la marxa enrera en el procés de construcció europea que els defectes i mancances de la Constitució.

Els partits de la coalició governamental tenen i tindran una sola posició en tots els temes de govern i en l'Estatut. Però podem diferir en allò que es refereix a les dues constitucions: l'espanyola i l'europea.

Dos dels partits de la coalició són federalistes i un és sobiranista.

Continuarem treballant junts per a aconseguir que la llengua catalana sigui afegida, juntament amb el gallec i el basc a la llista dels 20 idiomes oficials en els estats de la Unió i en la Unió mateixa.

Vull que tinguin la certesa que, malgrat les diferències, sóc conscient que hi ha una voluntat majoritàriament compartida en aquesta Cambra i a tot el país: tots volem més Catalunya i més Europa.

Seria una ficció ingènua pensar que podem fer política a Catalunya sense tenir en compte un entorn global que ens condiona cada cop més.

Precisament aquesta percepció és la que ha determinat l'activitat exterior de la Generalitat:

- els recents viatges al Marroc i a Algèria;
- els propers a Japó, Xina i Mèxic, amb motiu de la Fira del Llibre de Guadalajara, en la qual Catalunya és comunitat convidada;
- la reforma del Patronat Català Pro Europa
- i la creació de la Delegació de la Generalitat a Brussel·les;
- el treball a la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP), creada, com la dels Alps, a l'empara de l'antic Consell d'Europa.
- La CTP, amb més de 20 anys de treball ha donat resultats profitosos en la darrera sessió, celebrada fa uns dies a La Seu, puix que es va configurant un mapa cada cop més precís de l'Eix Pirinenc i de les comunicacions que el travessen i les infraestructures que li calen.

Treballem, alhora, per enfortir l'Euroregió, a imatge i semblança de les regions transnacionals d'Europa, que han anat sorgint amb la desaparició de les fronteres, com a resultat del creixement de la Unió i de les seves competències.

En tenim exemples a Nord Pas de Calais i el South East britànic; en l'antiga frontera entre la RFA i Holanda, en la regió formada per Alsàcia i les regions frontereres de Suïssa i la RFA, en la connexió entre Malmö i Copenhaguen, facilitada pel pont sobre l'estret marítim que els separa.

Aquest és un moviment imparable de la història i de la geografia política. En el nostre cas ens permetrà reunir un conjunt de regions, tant de l'Estat espanyol com del francès, que reuneixen 17 milions d'habitants i que sumen tot el que cal tenir per a esdevenir una regió europea de punta: tamany, capacitat econòmica i posició estratègica.

Hem d'acceptar que som interdependents i que la política, avui, és l'art de gestionar aquesta interdependència, per a mantenir i enriquir

la nostra identitat i, ahora, aprofitar les oportunitats de progrés i de benestar pròpies de les societats obertes.

Així ho entén i ho assumeix el Govern de Catalunya. Som conscients de les expectatives creades, de la responsabilitat contreta, dels marges d'actuació de què disposem i de les inèrcies que cal vèncer.

No cal que els recordi en quina situació vam trobar les finances de la Generalitat, ni les decisions estratègiques ajornades per anys de passivitat, ni la deficient situació organitzativa de l'administració catalana.

Ho vam recordar quan tocava. No hem fet sang, perquè no és el nostre estil, ni és bo pel país. Però suposo que ningú no ens negarà el dret d'inventari.

És evident que hi ha un temps per a cada ambició, i per a cada exigència. I ho es també que, si ara fa exactament cent anys, es van posar les primeres pedres d'un període d'expansió de la política i de l'economia catalanes, els 25 anys anteriors (des de la Revolució de 1868) havien estat absolutament indispensables per fixar les bases teòriques, ideològiques i culturals de l'empenta del catalanisme.

Ara passa el mateix. Hem tingut 25 anys de fonamentació, d'afirmació de la identitat, de pau, de creixement econòmic, de democràcia i de devolució de competències a la nostra autonomia.

Ara toca fer una gran passa endavant en les infraestructures, en l'educació, en la salut, en la internacionalització de les nostres empreses, en l'ambició política. Podem fer-ho. Ho farem.

Igual com fa cent anys, aquesta passa endavant haurà anat precedida per un desenvolupament magnífic de la vida local, de les ciutats, dels municipis, que moltes vegades, aleshores i ara, han estat capdavaners en les transformacions socials, tecnològiques i urbanes.

L'esclat de la Barcelona del 2004, de Girona, de Vic, Olot, de Manresa, de Reus i Tarragona, de La Seu, de Lleida, de Tortosa i Amposta, de Terrassa i Sabadell, i de tantes altres ciutats catalanes, és la millor garantia de que estem a punt per a el gran avenç nacional.

Som uns convençuts de la devolució o atorgament de competències de recursos i de responsabilitats al nivell local. Sense ignorar que aquesta devolució ensopega amb la desconfiança que en els municipis han generat 25 anys de recel en sentit contrari.

Aquest és un Govern que mira molt més enllà per decisió dels ciutadans de Catalunya. Tenim el mandat de combinar reformes institucionals i impulsar polítiques socials. Tot alhora. I ho farem jugant net: no amagarem els problemes, no eludirem les responsabilitats que ens pertoquen, i no silenciarem les discrepàncies, perquè no en tenim cap que posi en perill la cohesió del govern.

Per tant, Catalunya ha de saber que el Govern està plenament disposat a aplicar el seu programa, que compta amb una perspectiva d'estabilitat, i que pren les iniciatives i les decisions que li pertoquen.

II - La Catalunya dels 7 milions

Com és la Catalunya d'avui? Catalunya és, com mai, una societat en ple procés de canvi. Una Catalunya està emergint davant nostre. Ja no ens serveixen les fotos fixes.

La Catalunya dels 6 milions està superada. I amb ella bona part de l'imaginari col·lectiu amb el que ens sentíem interpretats i representats. Molt del que era vàlid fa 25 anys ja no ho és ara.

El procés de creixement demogràfic intens com el que estem vivint, lligat al fort increment de la immigració, que coincideix amb un repunt de la natalitat autòctona, fa que pràcticament puguem dir: som 7 milions! Sí, som 7 milions.

Les dades del padró de l'INE a 1 de gener de 2004 eren de 6.948.708 habitants. De fet, la sanitat atén una població de 7 milions (exactament 7.056.988 targetes sanitàries a l'agost de 2004).

La imatge d'una societat demogràficament estancada ha saltat pels aires.

La Catalunya del 2030 ben bé podria rondar els 8 milions d'habitants (les projeccions que es fan oscil·len entre 7.5 i 9.2).

El meu govern treballa sobre la base dels 7 milions que som. El nostre projecte nacional, polític, social i cultural ha de partir d'aquesta nova realitat.

El fet cert és que l'impacte del ràpid creixement de la immigració –un 10% del total de la població a dia d'avui- i de l'envelliment de la població autòctona és dels que deixarà una petjada profunda en la societat catalana. Com ha succeït en altres moments de la seva història.

El paisatge humà de Catalunya està canviant, començant per les nostres escoles i pels nostres barris, amb nova gent, nous colors, noves parles, nous costums.

I el paisatge físic i urbà de Catalunya, també ha canviat sensiblement. No sempre per bé, admetem-ho: el preu de l'habitatge, la precarietat laboral, els dèficits socials i un territori en molts indrets severament castigat per un urbanisme descontrolat i una sèrie d'abusos mediambientals, són indicadors alarmants d'errors o dèficits a corregir.

Tanmateix, la millora real de les comunicacions viàries i telemàtiques, tot i que tímida i insuficient, està configurant, sens dubte, un nou paisatge i una nova manera de transitar-lo.

En una situació així la societat catalana ha de tractar de convertir els temors i les dificultats en noves certeses i en noves esperances.

Igualment com va saber fer la Mancomunitat primer i la Generalitat republicana després. I ara, sense les fragilitats estatals i internacionals que van condemnar i anorrear aquell catalanisme magnífic.

La bona pregunta en aquestes circumstàncies és: Què pot oferir la societat catalana per renovar el pacte cívic que la relliga, i per fer créixer un sentiment de pertinença compartit?

Què podem fer per lligar amb el millor del nostre passat i fer bons els averanys del futur? Com podem posar en servei la nova dimensió demogràfica, la diversitat cultural i la nova situació espanyola i europea que ara tenim?

D'entrada hem de ser conscients que Catalunya no pot cometre errors i un d'ells fóra ignorar que Espanya i Europa també han canviat i molt.

Catalunya és un país atractiu, un país que durant el segle XX ha atret centenars de milers de persones d'arreu d'Espanya i que ara atreu milers i milers de persones vingudes de tot el món. Però no som una illa avançada en un entorn històricament adormit.

Catalunya atreu persones i talents i capitals perquè és un país d'oportunitats, pel seu progrés, pel seu benestar, per la seva pau civil. Com també és cert que milers de catalans i moltes empreses catalanes s'instal·len fora del triangle català, a Nord i a Sud, perquè hi troben oportunitats.

Aquesta capacitat d'atracció i de mobilitat ens ha d'enorgullir, és cert. I alhora ens ha d'esperonar a conservar, millorar i innovar –segons sigui el cas- els atots (els “trumfos”) que han fet de Catalunya el país pròsper i convivencial que avui coneixem.

És cert, diguem-ho clar, que hem perdut peu, si més no pes relatiu, en una colla de sectors importants, com les finances, la borsa, l'aeronàutica i algunes de les tecnologies emergents.

Però no hi ha res de catastròfic ni d'irreversible en tot això.

L'economia catalana compta amb una sòlida base industrial i de serveis que assegura la prosperitat del país.

És una economia que creix per sobre de la mitjana de la Unió Europea, encara que –en els darrers anys- per sota de la mitjana espanyola.

És una economia que crea llocs de treball (73.000 en els darrers dotze mesos), amb una taxa d'ocupació que s'acosta molt al 70% marcat com a objectiu per l'any 2010 a l'agenda de Lisboa.

Altrament el nostre creixement demogràfic no s'explicaria.

La nostra és una economia dinàmica, amb un fort impuls a la creació d'empreses i amb una notable capacitat d'adaptació tecnològica.

És una economia oberta i plenament bolcada a l'exterior. És una economia ben integrada en el mercat europeu.

Que canvia la seva estructura interna. La construcció, que havia arribat a representar el 4.7% de l'economia catalana, n'és ara un 4.1%. En canvi la sanitat s'espera que representi, l'any que ve, el 5% del producte brut. Que la sanitat passi per davant de la construcció és un bon indicador de la terciarització de l'economia catalana.

L'economia pública no la tenim ben resolta, ni de lluny. Ni en la despesa corrent ni en la inversió. Haurem d'estalviar un bon tros en despesa corrent per fer front als reptes de la formació de capital, físic i humà, que ens cal.

El dèficit que ens va deixar el Pressupost del 2003 va ser de 1200 milions d'euros; i el desplaçament de despesa de l'any 2003 al 2004 prop de 3.000 milions d'euros.

Se'ns havia dit que el nou finançament obtingut en els converses Montoro-Homs acabaria essent de 2.500 milions d'€uros més (400.000 milions més de pessetes.). El primer any se'n van obtenir

40 en comptes de 400 i l'evolució no sembla confirmar pas aquelles expectatives optimistes.

Saben que és el que ha passat,? Que Montoro baixava impostos al mateix temps que transferia competències, és a dir que baixava impostos a costa de les CCAA que rebien les competències. Tot donant-los un marge d'augment del tram propi dels impostos, absolutament impopular i insuficient.

Aquesta ha estat la gran trampa financera dels darrers anys i el govern anterior hi va caure de quatre potes, si em permeten l'expressió.

Això posa les coses molt difícils, no solament a les autonomies sinó al propi govern espanyol, que no voldria passar per més voraç, fiscalment parlant, que l'anterior, però que és altrament més dialogant amb les autonomies i entén que les coses no poden seguir així.

Baixar impostos a costa dels qui tenen les competències no és acceptable. Diguem-ho clar.

l retornar les competències, cosa que algunes autonomies podrien preferir, no és compatible amb la nostra filosofia de govern.

No tornarem cap competència; al contrari: reclamem el dret a poder decidir sobre el conjunt de la càrrega fiscal imposada als nostres ciutadans per l'Estat i l'Autonomia, sumats.

En els primeries de la dècada dels 90 vaig proposar un repartiment del pastís de la despesa pública equivalent al 50%, 25%, 25% respectivament entre estat, autonomies i municipis.

Em va costar de convèncer al govern d'aleshores que això no era un despropòsit i vam situar l'horitzó ben lluny, en l'any 2000. La segona embranzida, l'any 99 em va permetre situar l'objectiu en el 40/30/30. I ara el ministre Solbes diu que l'Estat ja no compta més que el 30% i que les autonomies gasten el 50%.

Es difícil de creure. Però tot i admetent-ho hauríem de veure fins quin punt, com he dit, no hi ha hagut una transferència del dèficit públic de l'Estat cap a les autonomies i els municipis.

La primera cosa que cal aconseguir és que el nou Senat compti amb una oficina estadística que posi llum en la penombra en que l'Estat ha mantingut aquests temes en els darrers 25 anys. També en això la transparència està a l'ordre del dia.

Els catalans estem disposats a pagar per renda els serveis públics i rebre per població, sempre que les inversions es calculin en proporció a la renda. Altrament estaríem sempre en el dèficit d'infraestructures que ens ha ofegat en els darrers anys.

Però ara com ara no tenim ni una cosa ni una altra. La diferència entre els impostos que paguem i les despeses que ens podem permetre és superior a la que va de la renda (18%) a la població (entorn del 16 %) i les inversions amb prou feines arriben al 15%.

Si l'IRPF per càpita a Catalunya és de 125 i el de les regions menys riques és de 75, ja es veu que és molt difícil --si no és per un augment fort de la inversió de l'Estat a Catalunya--, que es mantingui l'equitat que sempre hem proposat.

A Alemanya, el Tribunal Federal ha dictaminat que es tracta de reduir les diferències de renda per càpita entre els Länder, però no és pretén la igualació total, per una raó senzilla: a partir d'un nivell determinat d'ajut, l'incentiu que tenen les regions endarrerides per millorar la seva eficiència és mínim.

De fet poden aproximar la seva renda disponible (renda bruta menys impostos) a la de les regions més riques sense esforçar-se en augmentar el seu producte brut.

Tanmateix, les perspectives de l'economia i de les empreses catalanes no són tan dolentes com podríem témer per la migrada contribució de l'economia pública.

En aquest sentit hem de felicitar les nostres empreses i els nostres sindicats i cambres de comerç, que participen activament en la formulació i posta en pràctica de l'Acord sobre la Internacionalització de l'Economia Catalana.

Les perspectives de nous projectes empresarials són extraordinàriament positives:

Agafen un exemple: el de la indústria farmacèutica.

La decisió de NOVARTIS (la segona d'Europa i la quarta a nivell mundial) de situar a Barcelona la direcció de l'expansió de la companyia per Rússia, tot Àsia i l'Extrem Orient.

En Biomedicina tant la presència de les empreses esmentades com la creació i instal·lació, a Barcelona, del centre de recerca biomèdica liderat per professor Izpisúa i el treball de l'IMIM dirigit pel Dr. Jordi Camí, ens situen en una bona posició.

Hi ha molt a guanyar en aquest camp, comptant, més enllà de Catalunya mateix amb la col·laboració amb la Universitat de Montpeller i la seva Facultat de Medicina.

El professor Nueno insisteix - i no sense raó- en la importància que pot tenir, a mig termini, la residència a Catalunya de gent d'edat mitjana o avançada, de nivell de renda considerable, atreta per uns bons serveis mèdics, un clima agradable, una oferta cultural de molt nivell i un aeroport ben connectat.

No crec que aquests temes puguin ser considerats impropis d'un debat nacional. Altres territoris, dotats d'una concentració més gran de poder polític i financer, potser poden estalviar-s'ho, nosaltres no hauríem de caure en aquest error.

Aquesta realitat incontestable no ha d'amagar, però, la necessitat de millorar i d'innovar per consolidar un patró de creixement més sa i sostenible, amb un objectiu ineludible: fer de l'economia catalana una de les més competitives d'Europa.

La prosperitat econòmica dels catalans depèn en primer lloc de la nostre capacitat emprenedora que en el món d'avui vol dir –a més del coratge d'assumir els riscos que comporta tirar endavant un projecte– una disposició permanent a aprendre i a innovar.

El segon atot que fa de Catalunya una societat atractiva és la seva capacitat d'integració social.

La Catalunya del segle XX fou capaç d'integrar als nouvinguts d'arreu d'Espanya que, a finals dels anys vint i durant els cinquantes i seixantes, van trobar, al nostre país, les oportunitats vitals que els eren negades per la dictadura.

Aquells treballadors estan a la base de la nostra prosperitat actual.

Catalunya arribà a ser el que és avui, gràcies també al treball i l'energia que hi aportaren centenars de milers d'homes i dones que l'han feta seva de manera indiscutible. Recordem-ho ara.

Els darrers trenta anys, la lluita per aconseguir escoles, sanitat, transport públic i barris dignes ha estat el primer i més important factor d'integració social a Catalunya.

Potser ara hem esdevingut una societat massa indiferent a les velles i les noves exclusions. Potser ens estem resignant massa fàcilment a conviure amb un grau de pobresa.

Aquest govern està decidit a resoldre aquesta qüestió: més mestres, més metges, més infermeria, més inversió als barris, més cultura. Això és el que cal.

Per això cal també ser emprenedors en el terreny social. Com ho estan sent tantes escoles, tantes associacions de veïns, tantes organitzacions no governamentals, tants ajuntaments

La Catalunya dels 7 milions reclama un nou civisme. Una comunitat de set milions de ciutadans i ciutadanes, en el món obert en el que vivim, ha de saber-se segura i porosa alhora.

No vull pas encetar un nou capítol de divergències sobre el concepte del mestissatge. No hi ha una cultura viva que es pugui definir sense diversitat i dinamisme.

Som un país d'atracció, però no podem pensar el futur només sobre la base de la mitificació de les nostres qualitats.

Si ho féssim ens veuríem, gairebé sense adonar-nos, abocats a un estancament com a país que –tard o d'hora- ens portaria a la decadència.

Però encara menys ens podem permetre ignorar desprevingudament les dificultats que ens plantegen les noves realitats socials.

El cost que pagaríem per aquesta frívola ignorància seria massa alt. Seria el cost d'una reacció social desordenada i moguda per les pors a allò que no es comprèn.

La Catalunya dels 7 milions ha de renovar els trumfos del passat. Hem d'assegurar la prosperitat del futur amb més esperit emprenedor, amb més formació i coneixements, amb més competitivitat.

Hem de renovar el pacte de ciutadania per infantar un nou patriotisme: el patriotisme dels drets i dels deures.

Hem d'ampliar la nostra capacitat d'inclusió social amb un esperit més obert, amb la generació de noves seguretats.

I, a la vegada, necessitem una represa del gust per la innovació social.

El patriotisme de debò és el que fa que em senti part del país perquè el país em dóna unes seguretats que no tenia en néixer i una llibertat creixent, i que alhora em fa proporcionalment responsable d'unes obligacions que assumeixo.

Aquest és l'autèntic sentiment de pàtria, que té tant a veure amb el present i el futur com amb un passat ja intocable.

Hem d'apostar per fer de la nostra cultura i la nostra llengua el tret distintiu emblemàtic de Catalunya en un món que tendeix a la uniformització.

I hem de fer de Catalunya la seu pionera dels instituts que es crearan per tal de preservar la diversitat idiomàtica del món.

Tot això no pot ser l'obra exclusiva del Govern. O surt de l'impuls social o no serà.

Per això crec que ens equivocaríem si no abordéssim les reformes institucionals –amb la de l'Estatut en primer lloc– des de la consciència que han de servir essencialment per a fer possible el nou impuls de la prosperitat, de la cohesió social, de la convivència cívica i de l'esclat cultural de la societat catalana.

Per dir-ho més clar: la nostra opció per millorar l'autogovern ha d'estar al servei d'aquell jove que busca la seva primera feina, i d'aquell aturat de 45 anys que busca una nova oportunitat, i d'aquells investigadors que volen fer la seva carrera professional a Catalunya, i d'aquelles vídues que necessiten la millora de les seves pensions.

M'atreveixo a demanar que en l'Estatut que estem fent, a més de pensar en les nostres inquietuds de polítics o en el desig de perfecció dels juristes, pensem en els anhels i temors dels catalans, en el seu dret a construir al seu projecte vital, en la necessitat que tenim de preparar-nos per a una vida diferent, millor.

Com també goso demanar que fem un Estatut al servei de l'ambició de totes les terres, pobles, viles i ciutats de Catalunya.

Que ens permeti assegurar un nivell homogeni de cobertura dels serveis públics a tot el territori, Ebre i Pirineus inclosos, perquè volem que tenir un projecte de vida al Pirineu i a l'Ebre no sigui un impossible.

Que ofereixi les eines per fer efectiva la nostra voluntat de que les terres de Lleida esdevinguin el motor de la Catalunya agrària i una terra de progrés econòmic i social.

Que el Camp de Tarragona, la segona àrea metropolitana de Catalunya, es pugui dotar de les eines de futur necessàries per créixer de forma sostenible i ordenada.

Que ens permeti que les comarques gironines puguin assolir noves cotes d'innovació i tinguin un projecte de futur sòlid i estimulant, que aprofitant tots els seus actius, vetlli per la qualitat natural d'aquest ric territori.

Que tingui en compte el desig de la Catalunya Central de tenir la mateixa ambició i les mateixes possibilitats de desenvolupament que la resta de territoris de Catalunya.

I, finalment, que ens permeti aconseguir que la gran regió metropolitana de Barcelona, continuï essent un mirall de la diversitat de Catalunya, de les seves ganes d'innovar i d'assolir nous horitzons de prosperitat.

L'obligació del governant i del legislador és copsar l'estat d'ànim del país. O més ben dit els milions d'estats d'ànim que configuren l'estat d'ànim del país.

No per adaptar-s'hi dòcilment (això seria fer populisme) sinó per escoltar, dialogar i estimular. En definitiva per oferir perspectives, seguretat i futur.

L'actitud dels governants ha de procurar de tenir els peus a terra i la mirada lluny. L'ambició de futur i la sensibilitat per atendre i copsar la respiració més pròxima.

Això és el que he procurat fer en aquests primers mesos des de la Presidència de la Generalitat. Això és el que he fet. Això és el que han fet els consellers del Govern.

Les iniciatives i decisions que s'han pres han obeït a aquesta doble necessitat: donar resposta a l'avui i crear l'escenari sobre el que dibuixar des d'ara, el demà de Catalunya.

III - L'acció de govern

Quina és l'orientació de l'acció del Govern de Catalunya per donar resposta a les expectatives de la societat catalana?

D'entrada, vull desfer un fals dilema sobre les prioritats del Govern de Catalunya.

Hi ha qui planteja com a incompatibles la prioritat de millorar l'autogovern i la prioritat d'impulsar una vigorosa política social.

Com poden entendre per les meves paraules anteriors, el Govern de Catalunya no creu en aquesta incompatibilitat. Ben al contrari, entén que tot va lligat.

El Govern no defugirà cap responsabilitat, ni s'excusarà en les insuficiències competencials o financeres.

Amb aquest esperit formulem les orientacions generals de les polítiques del Govern de Catalunya:

En primer lloc, assegurar les bases del progrés econòmic de Catalunya per garantir la competitivitat del país.

En segon lloc, preparar Catalunya per esdevenir una societat plenament oberta.

En tercer lloc, garantir l'equilibri social del país i la integració social, cultural i ciutadana dels nous catalans.

En quart lloc, desvetllar totes les potencialitats dels territoris de Catalunya i procurar l'equilibri del conjunt.

En cinquè lloc, fer efectiu el desenvolupament econòmic sostenible com a motor de progrés i d'innovació.

I en sisè lloc, governar amb eficàcia, proximitat i transparència.

És a dir el Govern de Catalunya té l'ambició d'afavorir, amb la seva acció, la competitivitat, l'equitat social i l'equilibri territorial del país.

El Govern s'ha dotat d'un instrument que ha de servir de guia de la seva acció durant tota la legislatura. Es tracta del Pla de Govern que concreta els quatre grans eixos de l'Acord del Tinell en 64 objectius polítics i 1.500 actuacions.

Es tracta d'un esforç de racionalitzar l'acció del Govern, però també d'oferir una eina de control a la societat i a l'oposició.

Fer públic aquest Pla és una decisió coherent amb la voluntat d'exigir-nos més i amb la determinació de fer de la transparència un dels valors distintius d'aquest Govern.

Transparència és per al meu govern un mot clau.

La meva exposició de l'acció de Govern serà una síntesi dels objectius fixats, amb il·lustracions significatives basades en les actuacions previstes.

L'orientació de la política econòmica del Govern es recull en l' "Acord Estratègic per a la Internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana".

És l'acord més ampli i ambiciós en molt de temps en el camp de l'economia, signat per la Generalitat juntament amb CCOO, UGT, Foment del Treball, PIMEC-SEFES i FEPIIME el passat mes de febrer.

Ara ens toca a tots, però al Govern en primer lloc, estar a l'alçada de l'ambició de l'Acord signat.

Tres són els propòsits perseguits i que ja inspiren la política pressupostària del Govern:

- La millora de les condicions de competitivitat.
- La qualitat de la ocupació i altres mesures de cohesió social
- L'increment la internacionalització de l'economia catalana.

Sobre la millora de la competitivitat, l'acord conté un conjunt de propostes que, de forma directa o indirecta, incideixen en la productivitat del país.

Són mesures destinades a incrementar i millorar les dotacions en:

- infraestructures de transport i energètiques,
- capital humà,
- capital financer
- i capital tecnològic, amb un decidit impuls de la política de R+D+I.

Amb aquestes eines hem de consolidar els nostres principals actius econòmics i explorar els sectors de futur: biotecnologia, sector aeroespacial, alimentació, turisme de qualitat, automoció, indústries culturals, i infraestructures de comunicació ...

Això implica un canvi significatiu en la política industrial que durà a terme la Generalitat.

D'una política industrial basada en les relacions individuals administració-empresa passarem a una estratègia col·lectiva per la productivitat i la modernització del teixit productiu català.

En aquest context, cal combinar les accions a curt termini adreçades a reduir l'erosió competitiva que pateixen determinats sectors industrials, amb les accions que tenen uns efectes més dilatats en el temps, relacionades amb la creació d'un sistema català d'innovació.

Les característiques sectorials i la natura de la competència que es duu a terme en els mercats, obliga a articular una política industrial específica per cada sector, que sigui sensible a les necessitats sectorials però que, alhora, potencii el canvi de l'estructura productiva dins d'un marc territorial determinat.

Així, es duran a terme accions sectorials sobre els sectors més afectats per la pèrdua de competitivitat, especialment en les tres taules sectorials obertes en l'Acord Estratègic per la Competitivitat:

- Tèxtil i confecció.
- Electrònica de consum.
- Automoció i altres materials de transport.

i també accions sectorials sobre els sectors amb més potencial de creixement i amb més capacitat per modernitzar el teixit productiu de Catalunya, especialment els sectors determinats per la Secretaria d'Indústria i Energia del Departament de Treball i Indústria, que s'articula estretament amb les línies de treball de caràcter transversal de l'Acord Estratègic per la Competitivitat:

- Aeronàutica.
- Biotecnologia.
- Energies renovables.

Alguns exemples significatius del que acabo de citar són:

1. Volem impulsar la creació per part de Fira de Barcelona d'un Saló especialitzat en el sector aeronàutic i de l'espai que permeti posicionar Catalunya a nivell mundial.
2. Hem creat, el passat 9 de setembre, l'entitat gestora encarregada de la posada en marxa del Centre Tecnològic de l'Aeronàutica i de l'Espai (CTAE). Per la creació d'aquesta entitat el Govern de la Generalitat ha signat un protocol d'actuacions on hi són presents les universitats catalanes, La Caixa i 26 empreses del sector aeroespacial.
3. Estem gestionant davant del govern central i de l'empresa EADS que part projectes aeroespacials de l'empresa EADS es puguin establir a Catalunya, en concret el projecte de fabricació (total o parcial) i manteniment d'helicòpters i dels respectius sistemes de navegació.
4. El projecte de Bioregió: el Govern està implicat plenament en la creació d'un cluster de biotecnologia i, més en concret de biomedicina, al voltant d'institucions, organismes i empreses de reconegut prestigi, que, actuant en xarxa, ens han d'assegurar un lloc destacat en el sempre complicat camí del desenvolupament econòmic vinculat a la innovació.

5. Les actuacions per incrementar la taxa d'escolarització postobligatòria.
6. La decisió d'accelerar la implantació de les tecnologies de banda ampla per tot Catalunya, gràcies a l'imminent acord amb Localret.

En relació a la qualitat de l'ocupació cal mantenir un bon nivell de prestació dels serveis públics bàsics. Del seu eficaç funcionament depèn, en gran part, la possibilitat de fer realitat el principi d'igualtat d'oportunitats i el manteniment de la cohesió social.

Així, s'adoptaran mesures destinades a la modernització de les polítiques actives d'ocupació, a facilitar la conciliació entre vida laboral i familiar, al desenvolupament d'un marc català de relacions laborals i a la potenciació de criteris de sostenibilitat ambiental i de responsabilitat social de les empreses.

Amb especial cura, aquest Govern promourà la concertació social per rebaixar substancialment la difícilment suportable elevada taxa de sinistralitat laboral.

En l'àmbit de la internacionalització de l'economia catalana, es tracta d'adoptar les mesures que permetin gestionar tant el procés de canvi tècnic i de deslocalització com la projecció internacional, abastant tant l'exportació com la implantació productiva en altres espais econòmics.

Els instruments de l'acció del Govern en aquest àmbit estan sent l'Agència Catalana d'Inversions i el COPCA.

El projecte d'Euroregió, com he dit, és la nostra aportació a l'enfortiment de l'Europa dels ciutadans i dels pobles, a l'Europa de la subsidiarietat i de la cooperació, a l'Europa del projecte i de l'enginy.

Els territoris d'aquesta gran regió europea representem un pes molt rellevant dintre de la Unió Europea en termes de població, d'espai físic i de producció econòmica i cultural (17 milions d'habitants (el 17% de la població d'Espanya i França); el 14 % del PIB d'ambdós països; 7 milions de llocs de treball (el 18 % d'Espanya i França)).

És, per tant, un territori amb una massa crítica i un pes suficient, que respon a un interès estratègic compartit i a unes complementaritats evidents.

Farem realitat un pol econòmic europeu de primera magnitud que ja compta amb bases molt sòlides i amb sectors punters i que progressarà amb:

1. La millora de les infraestructures per potenciar la mobilitat i la comunicació interna i externa dels territoris de l'Euroregió.
2. La cooperació universitària i científica, per tal d'afrontar de forma adequada els reptes tecnològics que ens arriben.
3. La promoció del projectes culturals, amb una especial atenció a la nostra riquesa lingüística i el nostre patrimoni.

Aquesta tardor es farà una reunió de presidents amb un programa de treball per als propers anys.

Pel que fa al Món Rural el projecte específic es concreta en una nova administració agrària, orientada a propiciar produccions més rendibles i més sostenibles. Ara és el moment perquè a Catalunya el medi rural es repensi ell mateix, amb el suport i l'ajut del Govern, per encarar adequadament les properes dècades, en les que pretenem:

- Culminar amb èxit l'adaptació a la nova política agrària comunitària, potenciant les innovacions que facin possible la millora de la competitivitat.
- Consolidar la indústria agroalimentària catalana com un dels puntals del progrés econòmic del país, amb l'objectiu de fer de la qualitat el signe distintiu de les nostres produccions.
- I desenvolupar les polítiques actives que assegurin la qualitat de treball i de vida al món rural, amb les infraestructures i serveis necessàries.

Pel que fa a la política de comerç, estem sostenint un criteri favorable a mantenir el comerç com a activitat vertebradora dels nostres pobles, viles i ciutats i, per extensió, de la societat.

En aquesta línia el govern ha aprovat l'avantprojecte de Llei d'Horaris Comercials que recupera l'exercici de les competències estatutàries exclusives en la matèria i per tant frena la total liberalització d'horaris aprovada per l'anterior govern central i prevista pel 2005.

Pel que fa al Consum, s'està tramitant, com saben, la llei de creació de l'Agència Catalana de Consum.

Tenim una base molt sòlida que ens possibilita pensar amb marge i suficient en el futur. Sabem el que no es pot fer: viure al dia sense preveure escenaris probables. Ja ho hem vist prou.

La reordenació de la política turística passa per la creació de l'Ens de Promoció Turística de Catalunya.

Aquest ens serà el responsable de la promoció directa en els mercats emissors de la marca turística Catalunya, de les marques específiques i dels segells de qualitat del país.

La seva tasca és prestigiar el turisme a Catalunya com un conjunt d'elements històrics, culturals i paisatgístics que determinen una oferta d'alta qualitat.

L'element bàsic de planificació serà el futur Pla de Turisme de Catalunya que avaluarà la qualitat i l'impacte econòmic i ambiental dels recursos turístics, determinarà criteris d'actuació vinculants, establirà programes de formació per als treballadors i potenciarà línies de finançament per modernitzar els equipaments turístics.

La política educativa constitueix una frontissa entre les polítiques orientades a la competitivitat i les polítiques centrades en l'equitat.

Per això, l'educació, com bé saben els ciutadans, és una de les prioritats essencials del Govern.

I és un fet que l'evolució de les coses la fan cada cop més prioritària encara, ja que el nombre d'estudiants torna a créixer a casa nostra.

Un creixement remarcable en nombre (tenim 1.074.000 estudiants d'educació infantil, primària i secundària, amb 38.000 alumnes nous respecte al curs passat), però que és sobretot heterogeni, en el seu origen territorial i social, i que en gran mesura (60%) és fruit de la immigració. Els estudiants d'origen estranger són ja el 9,6% del total.

El Govern enfronta amb coratge, amb optimisme i amb recursos el repte que suposa integrar els nous alumnes.

D'entrada amb 2.200 professors més, i amb nous auxiliars d'educació infantil i en alguns centres amb la figura dels integradors socials.

Però també amb la definició, en el marc de cada centre, d'un pla d'acollida i integració, que de ben segur haurà de passar per l'aprenentatge de la nostra llengua com a vehicle fonamental d'aquesta integració.

Aquest procés el fem amb la seguretat que dóna comptar amb un professorat conscient del repte professional que suposa adaptar-se als nous canvis i vèncer les dificultats indubtables que suposen.

Els deia que el govern afrontava amb recursos aquest procés: triplicarem les xifres que el govern anterior esmerçava en l'acollida d'infants immigrants.

En aquest esforç s'hi veurà implicada de ple l'escola concertada, a la qual reconeixem i reclamem el caràcter de servei públic, i per a la que multipliquem per deu els diners que l'anterior govern destinava per aquesta finalitat específica.

Però no renunciem ja des d'aquest curs a augmentar la qualitat de l'ensenyament, tant la qualitat material com la intangible. El Pla de construccions escolars 2004-2007, endegarà amb ambició la construcció de nous centres i la rehabilitació dels actuals.

No oblidem tampoc el compromís de crear trenta mil places de llars d'infants, del qual, amb la col·laboració del món local, ja se n'estan assentant les bases amb el nou mapa de llars d'infants de Catalunya.

El proper Pla contra el fracàs i la millora del rendiment escolar preveurà actuacions específiques allà on aquest fenomen és més crític.

Però aquest mateix curs ja se n'aplicaran mesures, com ara la incorporació de diferents tipologies de professionals de suport a l'acció educativa.

El correcte aprenentatge de llengües estrangeres, l'estímul a la lectura i la plena introducció de les noves tecnologies seran eixos del Pla.

Precisament, és en la plena integració de les noves tecnologies en l'activitat escolar on ens juguem bona part del nivell educatiu del país.

Els acords de Lisboa en l'horitzó 2010 situen com a objectiu que tot el professorat i bona part de l'alumnat sigui capaç de treballar amb les eines bàsiques de la societat del coneixement, amb les noves tecnologies de la informació.

L'escola ha d'evitar "l'esclletxa digital", la dualització de la societat entre els que són capaços d'utilitzar les noves tecnologies i els que no tenen aquesta competència bàsica.

S'ha fet un gran esforç en equipaments per als nostres centres. Cal continuar invertint en instrumental, però sobretot en formació del professorat, perquè sigui capaç de treballar amb l'alumnat posant al seu abast eines per accedir al coneixement avui disponible. Hem de passar de "l'aula d'informàtica" a "la informàtica a l'aula".

La formació professional també és objecte de l'atenció prioritària del Govern, amb la doble preocupació d'augmentar les taxes d'escolarització dels joves entre els 16 i els 18 anys i d'oferir oportunitats formatives al llarg de tota la vida.

Avui encara una bona part de joves d'aquestes edats cursen estudis de batxillerat, que orienten cap a la universitat.

Una altra part abandonen els estudis per accedir al mercat de treball sense cap altra titulació que la d'ESO. I continuen essent pocs els que cursen estudis de cicles formatius, estudis de FP.

S'estableix una correlació directa entre el nivell de formació i la capacitat d'ocupació de les persones, així com amb la qualitat del lloc de treball ocupat.

De la mateixa manera que hi ha una correlació positiva entre el nivell de competitivitat de país i el seu nivell de formació.

La intervenció dels diferents sectors econòmics i una acurada planificació han de permetre augmentar la taxa d'escolarització dels nostres joves i, sobretot, el seu nivell de formació. Aquesta és la intenció de la introducció de 75 nous cicles formatius.

És a dir, impulsem una formació professional que conformi amb l'empresa i les administracions públiques el triangle virtuós que permeti afrontar amb èxit les demandes de formació inicial, formació ocupacional i formació continua i, a la vegada, esdevenir el canal bàsic de difusió tecnològica que necessiti el nostre teixit empresarial.

Però els canvis en profunditat que requereix l'educació no són qüestió únicament de recursos.

Proposem un debat amb tots els sectors professionals i socials afectats, que haurà de concloure amb un Pacte Nacional per a l'Educació i que serà la base per a la futura Llei d'Educació de Catalunya.

Busquem donar respostes estratègiques a les qüestions de fons:

- la necessitat d'un professorat qualificat i reconegut socialment en la seva professió docent;

- la constitució d'una xarxa integrada de centres educatius finançats amb fons públics;
- la redefinició d'uns serveis educatius més propers a les necessitats de les famílies;
- la transició cap a uns centres educatius més autònoms
- i l'inici d'una política de proximitat en la gestió dels recursos, amb la progressiva corresponsabilitat dels Ajuntaments en la gestió o educativa.

Sàpiguen que com a President de la Generalitat m'implicaré personalment en l'assoliment d'aquest Pacte Nacional per a l'Educació.

En el panorama educatiu i formatiu, la Universitat té la responsabilitat de la formació de les properes generacions sota el paradigma de l'excel·lència i l'exigència.

Volem una Universitat que aposti per una recerca potent i competitiva, en contacte permanent amb les necessitats del món productiu i econòmic de Catalunya, i en sintonia amb els avenços més punters de la investigació. Ho vaig dir ahir en l'inici del curs universitari.

Per recolzar aquest esforç, el Govern treballa en dues línies d'actuació: preparar l'entrada de les universitats en l'Espai Europeu d'Educació Superior i desenvolupar els instruments necessaris per potenciar la recerca i la investigació.

Estimularem la internacionalització de les nostres universitats i la mobilitat d'estudiants, professors i investigadors.

Això comportarà també l'adequació de l'espai universitari a la nova realitat territorial de l'Euroregió. Aquest ha de ser l'àmbit territorial de principal referència per a la Universitat catalana.

Juntament amb l'obertura de la Universitat, treballem per impulsar l'aposta definitiva per una recerca potent i competitiva.

Aquesta voluntat es concreta en una política de recerca per als propers quatre anys que inclou l'increment del pressupost destinat a recerca per tal d'arribar al 2% d'inversió en R+D respecte al PIB.

En els pressupostos del 2004 ja hem dedicat 10 milions d'euros per tal de fomentar la recerca universitària.

Posem especial èmfasi en la innovació com a element clau de la excel·lència investigadores. Per això, per primera vegada, presentarem un pla de recerca i d'innovació que haurà estat

dissenyat conjuntament, on els dos àmbits compartiran esforços i complementaran els seus objectius.

Tots aquests objectius es troben en congruència amb els paràmetres que estableix el procés de Bolonya, que fixa l'horitzó del sistema universitari europeu per al futur immediat.

Si la política educativa i universitària fa la doble funció de preparar el país per a la competitivitat i de ser el principal instrument d'integració social, les grans polítiques del benestar són les que garanteixen la cohesió social bàsica de la nostra societat: les polítiques de salut, de benestar i família, de seguretat.

En el camp de la salut, com vostès saben, patim el dèficit estructural de finançament, però aquesta dificultat no eximeix de fer la feina que pertoca al Govern.

En primer lloc ens cal reduir la despesa ordinària i en aquest sentit seguirem implantant les recomanacions del Grup de Treball per a la racionalització i el finançament de la despesa sanitària. Ja hem començat a contenir la despesa sanitària amb iniciatives com la recepta electrònica i l'ús de genèrics.

L'organització territorial del sistema és una altra de les nostres grans preocupacions: s'ha definit aquest any el nou Sistema català de la Salut i s'ha reformat la delimitació territorial sanitària.

Però en el proper any aprofundirem en aquest aspecte, definint un mapa de serveis sanitaris, sociosanitaris i de salut pública de Catalunya adaptat al territori.

Aquí tampoc ens oblidarem dels Ajuntaments: l'administració local serà clau per a la planificació, la gestió diària i l'avaluació de la qualitat dels centres sanitaris.

Hem canviat el nom del departament per reflectir el compromís del Govern no només amb l'atenció als ciutadans que pateixin problemes, sinó a tots.

La salut és un bé a defensar abans de l'aparició de les malalties, i per això posarem l'accent en el foment de la salut pública, amb estratègies de prevenció d'addiccions i estils de vida d'alt risc.

Sobretot amb la futura creació, a partir de l'Agència de Protecció de la Salut, de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, que establirà una infraestructura de Salut Pública (epidemiologia, recerca científica, laboratoris) basada en el rigor científic i que estarà dotada amb els recursos i programes necessaris.

Però per altra banda la qualitat del sistema assistencial és una exigència dels ciutadans que cap govern pot oblidar. S'han dut a terme plans de xoc en l'atenció primària i per la reducció de les llistes d'espera, però aquestes són mesures paliatives.

L'any 2005 preveiem completar el Pla estratègic per a l'Atenció Primària, i concretar les respostes als problemes que els ciutadans perceben.

I finalment es durà a terme un Pla d'inversions per a la millora de les infraestructures, l'accessibilitat i la qualitat dels serveis, seguint les recomanacions del nou mapa sanitari, sociosanitari i de salut pública.

L'àmbit de les polítiques de benestar té una agenda prevista molt intensa per als dotze mesos vinents.

L'elaboració de la nova Llei de Serveis Socials identificarà amb claredat els mínims bàsics dels serveis d'assistència social al nostre país.

La Llei reflectirà per primera vegada la importància que en la societat actual tenen les polítiques de benestar mitjançant la Carta dels Drets Socials, que volem esdevinguin drets fonamentals dels ciutadans.

La Llei definirà el finançament del sistema (que tindrà per objectiu arribar a la mitjana europea en termes de PIB) i la seva organització territorial i competencial.

Aquí també entenem que la participació del món local serà condició sine qua non de la qualitat del servei.

Finalment, l'anomenat tercer sector i la iniciativa privada hi trobaran el marc de relació que concretarà la seva necessària participació en aquest procés d'universalització dels serveis socials.

En aquesta via, els puc anunciar per a l'any 2005 la creació estimada de 1.500 places d'atenció residencial, l'extensió prevista de l'atenció domiciliària al 4% de la nostra gent gran, i un pla de xoc per a la millora dels centres cívics i dels casals d'avis, amb una dotació aproximada de sis milions d'euros.

Altres àmbits d'important actuació específica seran l'atenció a infants i adolescents (fomentant l'acollida en entorns familiars, però també millorant els centres propis d'acolliment de menors), o importants mesures per atenuar la violència de gènere, amb l'obertura de 5 centres d'atenció integral per a les dones víctimes d'aquesta violència.

El 2005 iniciarem el Pla per l'abordatge integral de les violències contra les dones, impulsat per l'Institut Català de la Dona i que coordinarà les accions dels departaments de Benestar i Família, Justícia, Salut i Educació.

El Govern de Catalunya és molt conscient de la complexitat d'una política integral d'immigració.

En l'àmbit oportú plantejarem la necessitat de comptar amb competències pròpies i, en tot cas, de participar en decisions d'altres administracions que ens afectin en matèria de contingents d'immigrants, de regularització d'il·legals, de transparència del mercat de treball, de reconeixement de drets polítics als immigrants i de cooperació internacional.

Hem demostrat que no ens cauen els anells per col·laborar amb l'Administració de l'Estat: ho hem fet posant les nostres Oficines de Treball a resoldre l'embús de la tramitació de la renovació dels permisos de treball i de residència de milers d'immigrants.

Dit això, el govern orientarà les polítiques de benestar també cap a la integració dels immigrants, com ho fa des de les polítiques educativa i de salut.

Com ha estat dit, cal que Catalunya aprofiti els beneficis que aporta la vinguda de persones, i en qualsevol cas cal mirar de cauteritzar d'antuvi les possibles problemàtiques d'integració social i d'inserció en el món laboral que aquestes puguin tenir.

Aquest any 2005 aplicarem el Pla Integral d'Acollida amb la creació de 35 punts d'acollida en municipis i comarques considerades d'interès preferent.

En l'apartat de la seguretat, l'any 2005 és l'any del desplegament efectiu de la Policia de la Generalitat a la ciutat de Barcelona.

A mesura que el desplegament dels mossos d'esquadra es va completant, s'incrementa també l'exigència d'eficàcia policial. Vull dir-los que el govern reforçarà la selecció, la formació, i quan sigui necessari el nombre de mossos, com ara amb l'enviament de 100 nous policies a la demarcació de Tarragona.

L'Escola de Policia de Catalunya, que aviat serà Escola de Seguretat de Catalunya, i que formarà també els cossos de bombers i de seguretat civil, ha de ser referent.

Seguretat és sinònim de coordinació. Coordinació en la planificació i també en el treball diari.

El Govern ha començat aquest any a potenciar les Juntes Locals de Seguretat, òrgans de coordinació executius en matèria de prevenció i planificació, i on el paper reservat als alcaldes ha de ser molt rellevant.

Proseguirem igualment la coordinació entre la policia de la Generalitat i les policies locals, fent ús intensiu també dels mitjans que la tecnologia ja proporciona.

De la mateixa manera, millorarem la coordinació amb les forces de seguretat de l'Estat, especialment en la persecució de la delinqüència internacional de tota mena i en la lluita contra el terrorisme.

En l'àmbit de la seguretat viària aquest any ja s'han reduït els accidents mortals, i seguirem amb la fermesa que ha caracteritzat aquests mesos conscienciant els ciutadans, reforçant l'educació viària a totes les edats, i penalitzant els comportaments incívics que malauradament persisteixen.

L'objectiu segueix sent haver reduït un 50% l'any 2010 les morts per accident de trànsit respecte l'any 2000.

També està en marxa la modernització de la infraestructura de les emergències i dels Bombers de la Generalitat, amb la rehabilitació de 120 parcs de bombers i la renovació de vehicles i material.

Una societat complexa i avançada requereix d'una administració de Justícia capaç d'oferir als ciutadans la tutela efectiva dels seus drets.

El retard històric que aquest servei públic pateix obliga el Govern a fer un esforç per recuperar temps perdut. Si bé és cert que l'actual divisió de competències és un obstacle per a una eficient gestió del servei, la Generalitat té responsabilitats que ha d'assumir sense reserves.

Per això, estem millorant i modernitzant l'administració de Justícia, amb la creació de 50 nous òrgans, la informatització de l'administració judicial, l'elaboració del Llibre verd sobre l'Administració de Justícia a Catalunya o la renovació i millora dels edificis judicials.

En aquesta línia, vam decidir reformar el projecte de la Ciutat de la Justícia, inclòs en el Pla de construcció i renovació d'edificis judicials 2004-2007. Amb aquesta decisió hem aconseguit una racionalització dels recursos disponibles i un major aprofitament dels edificis de la Generalitat.

També estem treballant per apropar la justícia a la societat on s'imparteix, a través de l'impuls de la institucionalització de la justícia de proximitat.

Hem prestat una especial atenció a la política penitenciària. Hem patit alguns casos circumstancials que no han d'ocultar la feina que s'està fent.

Partim de la convicció moral i constitucional de que la política penitenciària té per finalitat la reeducació i la reinserció social dels presos.

Per servir aquesta finalitat hem definit una estratègia i ens estem dotant dels recursos humans i financers adients. Però el que no farem és canviar l'orientació de fons de la nostra política.

La cohesió social de Catalunya també es juga en l'àmbit de la cultura, en la capacitat per conservar l'herència cultural que ens ha estat llegada i, a la vegada, en l'estratègia d'adaptació a les noves realitats culturals que ens envolten i de diàleg amb les noves aportacions culturals.

Pel que fa a les polítiques culturals, la demostració tangible de la importància que hi atorga aquest Govern n'ha de ser el pes en els pressupostos públics.

Tenim el compromís de doblar el pressupost de cultura que vam rebre, i aquest és un objectiu important, com ho és que l'1% de les inversions en infraestructures públiques es destini a la conservació i la rehabilitació del patrimoni.

Però l'aportació de les caixes d'estalvi ha d'integrar-se també en el disseny d'aquestes polítiques. Estimularem i facilitarem així mateix la iniciativa cultural privada, que a Catalunya, per sort, té molta tradició.

El 2005 també serà l'any de la refundació de l'Institut Ramon Llull per convertir-lo en el gran instrument de projecció internacional de la cultura catalana.

Avançarem en el procés d'integració de les xarxes d'infraestructures culturals al territori, deixant enrere el temps en que s'han construït xarxes paral·leles, desconnectades entre elles.

El Pla d'infraestructures culturals bàsiques determinarà les infraestructures que el territori necessita, i s'hi articularan totes les xarxes, ja siguin de museus, equipaments escènics, arxius o biblioteques.

En aquest camp concret esperem podem assolir un objectiu molt rellevant, com és disposar d'un catàleg únic, i proposar als ciutadans l'existència d'un carnet únic.

En l'àmbit del patrimoni museístic, l'acabament de les obres del MNAC –que vam començar Generalitat, ajuntament de Barcelona i Estat gràcies a l'empenta de Pere Duran Farell- suposarà la consecució d'una important fita.

Ens hem proposat donar facilitats als creadors emergents, fomentant estructures adequades i desenvolupant la xarxa de festivals específics perquè puguin presentar les seves obres i també la seva relació amb les estructures productives.

No tornarem tampoc a deixar de banda branques fonamentals de la creació com la dansa i les arts plàstiques.

El darrer repte, finalment, és donar consistència a l'estructura productiva cultural. L'Audiovisual, amb la potenciació del Consorci Catalan Films i la posada en marxa del Centre de desenvolupament de projectes i guions audiovisuals.

No descuidarem els sectors editorial, musical, de les arts visuals i teatrals. Es vetllarà en tots els casos per la difusió de la producció cultural catalana en els mitjans de comunicació públics, es dissenyaran noves fórmules de finançament i s'ampliaran les línies d'inversió de fons reintegrables.

Finalment, crearem el Consell de les Arts i les Cultures que suposarà un gran salt endavant cap a un model de gestió cultural menys intervencionista i basat en una relació de confiança i exigència mútua entre el món de la cultura i l'administració pública.

En l'àmbit de la política lingüística, el Govern vol centrar-se en garantir a tota la població l'accés al coneixement del català.

És clau que les persones que decideixen venir a Catalunya aprenguin preferentment el català. També aquelles que, per venir de països de parla castellana no pensen a priori que aquest sigui un esforç a realitzar.

El govern destinarà a la vora de 13 milions d'euros el proper exercici a l'augment de formació en llengua catalana i a aquest pla d'acollida lingüístic de la immigració.

Hem d'introduir el català en els àmbits de la indústria de l'audiovisual i de les noves tecnologies. Preveiem crear per aquesta finalitat l'Agència Catalana de Multilingüisme.

I, per últim, seguirem promovent l'ús del català per part del personal al servei de l'Administració de l'Estat, i en especial a l'Administració de Justícia.

El Govern de Catalunya és i serà cordialment bel·ligerant en aconseguir que l'Estat espanyol assumeixi i compleixi les seves obligacions constitucionals en relació amb la defensa, impuls i promoció de la llengua catalana.

Amb la competitivitat i l'equitat social, l'equilibri territorial conforma el tercer pilar bàsic que orienta l'acció del Govern de Catalunya.

Catalunya ha de tenir un model territorial propi que garanteixi el progrés social i econòmic del nostre país, en el marc de l'Euroregió de l'Arc Mediterrani.

La nova organització territorial ens permetrà oferir un projecte de futur als territoris de Catalunya. Farem confiança a les terres del nostre país. Retornant poder donarem llibertat.

I amb aquesta llibertat tindrem uns territoris vius i dinàmics, que miraran el futur amb ambició i optimisme.

Els municipis saben que poden comptar amb el Govern, com hem demostrat amb l'aprovació de les bases d'execució del PUOSC 2004-2007 o amb el desplegament de la Llei de barris.

Paral·lelament, l'estratègia territorial que estem impulsant ens ha de permetre aprofitar els recursos i les potencialitats de les vegueries, construint espais de creixement, d'identitat econòmica i de connexió amb l'entorn, que formin un conjunt equilibrat i sostenible.

Un dels pilars d'aquesta estratègia és el nou mapa d'infraestructures, amb el que convertirem els territoris de Catalunya en pols de competitivitat, capaços de competir en l'economia global.

Els nostres objectius principals en aquest àmbit són l'enfortiment del sistema aeroportuari català, la transformació de l'aeroport de Barcelona en aeroport transoceànic, la millora del front portuari i la connexió amb la xarxa ferroviària d'alta velocitat espanyola i europea.

Ho són a llarg termini, a nivell estratègic, però ja hi hem començat a treballar integrant la planificació territorial, la portuària, la infraestructural i la logística.

Alguns exemples són:

- L'impuls del Front Portuari Català perquè Catalunya esdevingui la gran plataforma logística del Sud d'Europa,
- la inversió en la xarxa viària catalana per permetre una mobilitat més segura i sostenible a tot el país,
- les inversions en transport públic (com l'adjudicació del darrer tram de la Línia 9 del metro)
- i l'encàrrec per la redacció del projecte d'eix transversal ferroviari de Catalunya,
- Com també ho serà la propera presentació de la Llei Ferroviària i el nou Pla d'Infraestructures Ferroviàries, que ens permetran promoure el transport de mercaderies amb ferrocarril d'ample europeu i millorar les xarxes de rodalies i ferrocarrils.

Aquesta acció de govern mostra la nostra aposta estratègica per impulsar un model territorial en malla, integrat, que es basi en ciutats compactes separades per espais oberts però unides per una xarxa ferroviària potent i per una xarxa viària segura, en la que el transport públic hi tindrà un paper central.

Fa patent la nostra voluntat de definir un model català de mobilitat que respongui a les necessitats dels ciutadans i de les empreses.

I, evidentment, és fruit de la voluntat del Govern de la Generalitat i del compromís del govern de l'Estat de accelerar el ritme d'inversió pública en infraestructures superant el dèficit de Catalunya en relació a les principals regions europees, que fins ara ha erosionat la competitivitat de la nostra economia.

Un ritme d'inversió que anirà acompanyat d'una creixent participació de la Generalitat en la gestió d'infraestructures bàsiques pel país com els aeroports i el ferrocarril.

Estem desenvolupant un nou estil de governar el territori que farà efectius els valors de la sostenibilitat, la protecció de l'entorn i del paisatge i el protagonisme dels territoris.

En efecte, les nostres polítiques territorials garanteixen un desenvolupament equilibrat i respectuós amb els valors naturals i culturals.

A la costa amb els plans de protecció del litoral en tràmit. A la muntanya amb la redacció dels plans directors de les comarques de l'Alt Pirineu, amb el Pla Territorial del Pirineu i amb el Pla Director de l'Esquí.

Normatives, planejament urbanístic i una arquitectura coherent amb l'entorn, amb la posada en marxa d'un Observatori del Paisatge, amb

l'aprovació de la Llei del Paisatge i amb el Pla General de Política Forestal 2005/2014 que presentarem ben aviat.

Els valors de sostenibilitat i de desenvolupament territorial són una referència ineludible de la nostra acció de govern. La propera aprovació de la Llei d'Avaluació Estratègica ambiental de Plans i Programes, l'impuls de l'Estratègia Catalana del Desenvolupament Sostenible al llarg de 2005 i la creació del Consell Social del Desenvolupament Sostenible ho demostraran.

Com ja ho ha fet el transvasament de l'Ebre, que és el millor exemple del nostre compromís en aquest àmbit.

Un compromís que no només s'ha concretat en l'oposició frontal del Govern de la Generalitat que presideixo al transvasament i en haver aconseguir la seva paralització, sinó també en la instauració d'una política hidràulica eficaç, sostenible i respectuosa amb el territori, d'acord amb els principis i objectius que estableix la Directiva Marc d'Aigües.

D'una política que hem començat a fer efectiva amb la definició de 145 actuacions urgents finançades amb una inversió de 1.110 milions d'€uros, que ens permetran incrementar els recursos hídrics amb equipaments com la dessaladora de l'àrea metropolitana de Barcelona, i millorar-ne la gestió amb la realització d'actuacions de reutilització en el Llobregat i Tarragona, el reforç de l'abastament de la Costa Brava Centre i la prevenció d'inundacions i la restauració ambiental a la Conca de l'Ebre, entre d'altres.

Volem una Catalunya sostenible, pròspera, connectada amb la resta d'Espanya i d'Europa, i integrada a les noves dinàmiques econòmiques.

Però també volem una Catalunya equilibrada socialment, que converteixi els reptes d'aquestes dinàmiques en oportunitats per les terres de Catalunya i els seus ciutadans.

Hem d'evitar la segregació creixent dels grups socials i les persones sobre l'espai, i a nivell territorial els pilars per fer-ho són les polítiques d'habitatge, d'urbanisme i de qualitat urbana.

L'enfortiment de les polítiques d'habitatge s'ha concretat en el Pla per al Dret a l'Habitatge.

Té l'objectiu d'incrementar la promoció d'habitatge protegit a 42.000 noves unitats en els propers 4 anys, de rehabilitar-ne 40.000 i d'ajudar al pagament de rendes de lloguer a joves i altres ciutadans que no poden fer-hi front, distribuint geogràficament els objectius de

manera concertada amb el món local i amb els promotors públics, privats i cooperatius.

D'altra banda, el Pla per al Dret a l'Habitatge i la normativa que el desenvoluparà de manera imminent té previst crear dos importants instruments per avançar en facilitar el dret de l'habitatge.

El primer és la regulació de l'habitatge de Preu Concertat que possibilitarà l'existència d'habitatges pels sectors que superen les rendes màximes per accedir a un habitatge de protecció oficial, però queden lluny del preu de mercat.

El segon és el Registre únic de sol·licitants d'habitatge de protecció oficial que permetrà un major control i eficàcia en el control del destí dels habitatges d'aquesta naturalesa.

En la mateixa línia, la revisió de la Llei d'Urbanisme de Catalunya estimularà la producció d'habitatge protegit, reconeixent la pluralitat de tipologies d'habitatge en funció de les noves situacions de convivència i familiars.

Finalment, la llei de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial representa el primer pas per fer efectiu el "dret a la ciutat" o dret dels ciutadans a viure en espais proclius a la convivència.

La diligència en la presentació d'aquest projecte de llei no és anecdòtica. Com ja he dit altres vegades, el Govern de Catalunya no permetrà que les condicions de vida i de convivència es degradin enlloc.

Volem que tots els territoris, pobles i ciutats de Catalunya sàpiguen que la Generalitat està al seu costat, que comparteix els seus projectes estratègics i les prioritats dels seus ciutadans. Volem que se sentin forts, amb veu pròpia.

Però, sobretot, volem que es beneficiïn del progrés social i econòmic de Catalunya. Un progrés al que tots contribueixen d'acord amb les seus recursos i potencialitats.

Les prioritats de l'acció de govern que els exposat es tradueixen en mesures ben concretes que són les que perceben els ciutadans.

Per a què tinguin una imatge el més precisa possible de l'efecte que perseguim els passo a recopilar 10 mesures que considero emblemàtiques:

1. Construcció de 9.000 habitatges nous, 4.000 dels quals en lloguer, en aplicació de les previsions pel 2005 del Pla del Dret a l'Habitatge (2004-2007).
2. Desplegament dels mossos d'esquadra a Barcelona durant tot l'any 2005, amb l'establiment d'una comissaria a cada districte. Les previsions són de poder arribar a inversió de 140 milions d'euros i una despesa de 96 milions d'euros.
3. Acceleració del Pla de Construccions Escolars (2004-2007), estimat en 416 milions d'euros durant els anys 2004 i 2005, per donar resposta al fort increment de l'escolarització previst en els propers anys.
4. 1.500 places d'atenció residencial per a la gent gran, d'acord amb les previsions del Pla d'Inversions Socials (amb una inversió calculada en 80.1 milions d'euros).
5. Refundació de l'Institut Ramon Llull. I dos objectius per al 2005: que s'estableixin acords de col·laboració amb institucions de tots els països de parla catalana, i que s'instaurin "Càtedres Ramon Llull de llengua i cultura catalanes a 10 universitats espanyoles"
6. Desplegament de les infraestructures de banda ampla a tot el país, amb la constitució d'una empresa participada pel món local i la Generalitat. La nova empresa integrarà els actius públics existents i promourà una política de construcció de xarxa per part de totes les administracions públiques catalanes.
7. Bioregió de Catalunya: creació d'un cluster de biomedicina, al voltant d'institucions, organismes i empreses de reconegut prestigi però que actuant unides i en xarxa en un futur immediat ens han d'assegurar un lloc destacat en el sempre complicat camí del desenvolupament econòmic vinculat a la innovació. Per assolir-ho el Govern promourà la col·laboració entre l'Aliança Biomèdica de Barcelona, el parc Científic de Barcelona, les grans institucions sanitàries de referència (Hospitals Clínic, Vall d'Hebron i Bellvitge) i la indústria farmacèutica arrelada a Catalunya.
8. Línia d'ampla internacional (UIC) del port de Barcelona a la frontera francesa el 2009. A partir de la proposta elaborada pel Port i la Generalitat, el ministeri de Foment ja incorpora actuacions concretes en els Pressupostos de l'Estat per al 2005, amb l'inici d'un tercer rail entre Mollet i el Papiol. Aquest tram, amb les noves vies d'accés al Port (en construcció) i la utilització de la línia de mercaderies de l'AVE de Mollet a la frontera francesa permetrà arribar a la frontera francesa el 2009. La Generalitat i el ministeri de Foment realitzaran el vial port-aeroport.
9. 145 actuacions urgents a les conques catalanes des de la Costa Brava a l'Ebre per incrementar els recursos hídrics i millorar-ne la gestió, impulsant una nova cultura de l'aigua que no hipotequi la riquesa natural futura del nostre país.

10. A finals del 2005 el 38% dels Equips d'Atenció Primària de Catalunya hauran incrementat el número de metges i pediatres en aplicació de la primera fase del Pla de Xoc Atenció Primària.

IV - Millorar l'autogovern de Catalunya

Volem l'Estatut! Aquest clam va galvanitzar la Catalunya de fa un quart de segle.

Volem l'Estatut per viure i convida millor! Aquest pot ser el clam de la Catalunya d'avui. Un clam més experimentat i més exigent.

Si hem d'actualitzar el nostre imaginari col·lectiu per entendre la Catalunya dels 7 milions, també cal que posem a la seva disposició les eines de govern més propícies.

Ens hem compromès per actualitzar les regles del sistema polític català durant aquesta legislatura. Pretenem dibuixar el nou mapa polític i institucional del país. De la mateixa manera que fins ara he parlat del mapa físic, econòmic, educatiu i social.

L'objectiu en aquest procés de reforma és doble: d'una banda, ampliar, millorar i aprofundir el nostre autogovern; de l'altra, impulsar i preservar la transparència en les principals institucions del nostre sistema polític.

Un Estatut que defineixi els espais de decisió que necessitem per afrontar els problemes dels nostres conciutadans i conciutadanes.

Un Estatut que converteixi el nostre país en motor impulsor de l'Espanya plural i ens doti d'unes coordenades pròpies en el context europeu i mundial.

Un Estatut que contempli els poders públics com a mecanisme de redistribució de recursos i d'oportunitats vitals en aplicació del principi d'equitat.

Estem en unes circumstàncies immillorables per obtenir un excel·lent Estatut.

Després de nou mesos de legislatura i de govern de progrés, el procés de reforma avança de forma imparable.

Gairebé tots els partits vam iniciar la legislatura amb el compromís electoral d'iniciar la reforma de l'Estatut.

A la ponència parlamentària per a la reforma feliçment, hi participa tothom. Ho celebros i agraeixo sincerament a tots els partits el seu esforç.

Sé que tota la cambra sabrà estar a l'alçada d'aquesta fita històrica.

El govern hi aportarà els seus millors esforços i capacitats per enriquir el debat necessari.

Hi ha qui fa càlculs de la majoria necessària per aprovar el projecte de reforma, sobreentenenent que no tothom hi serà.

El sentit de la responsabilitat que estic segur que compartim em fa pensar que tothom lluitarà fins el darrer moment perquè hi siguem tots. Ho espero.

Sé que, arribat el dia, el missatge serà rotund i es dirà: l'Estatut surt del Parlament per consens i amb ovació.

La força del nou Estatut serà el seu caràcter de consens, d'obra col·lectiva i compartida i de tenir un contingut amb el suport d'una base social amplíssima.

No serà l'Estatut de cap partit ni de cap govern, me'n guardaré prou!

El país no ens perdonaria mai que desaprofitéssim aquesta oportunitat per interessos particulars o per jugades de tàctica partidista.

A l'Estat tenim un President i un Govern que s'han compromès a acceptar el text que surti d'aquesta cambra.

Per tant, en aquest aspecte, crec que no podríem estar millor.

La millor garantia que l'Estatut sigui aprovat per les Corts Generals no és un pacte amb els partits espanyols – que sí que és important –.

El més decisiu és que l'Estatut sigui fruit del més ampli acord dels catalans, formalitzat pel major nombre de forces polítiques al Parlament. Un acord que sigui l'expressió del màxim consens social.

Quan la unitat dels catalans s'ha manifestat de forma inequívoca (l'11 de setembre del 77; o amb el retorn del President Tarradellas o amb els Jocs) Catalunya ha triomfat. Per què no ha de ser així aquesta vegada?

Vull creure, doncs, que en el proper Debat d'Orientació de Política General ja podrem parlar de l'Estatut fet, de l'Estatut que aquesta cambra haurà aprovat per a la Catalunya dels propers decennis.

La revisió del nostre disseny institucional, però, no s'atura aquí. Ja hem començat a treballar en les reformes de les lleis polítiques bàsiques del nostre autogovern.

La primera llei bàsica en la que hem fet avenços notables durant aquests mesos i que hem de completar en el proper curs correspon a la reforma de l'organització territorial.

Aquesta norma és indispensable en la Catalunya dels 7 milions que estem dibuixant.

L'acció política en el territori necessita la suma coordinada d'esforços entre totes les administracions públiques.

Ja vam dir en el seu moment que, amb el nou Govern, la competència entre governs donaria pas a la col·laboració i la complicitat.

El fet que el Govern estigui nodrit de l'experiència de vint-i-cinc anys de municipalisme democràtic n'és una prova i una garantia.

La nova ordenació territorial que estem dissenyant es basa en principis fonamentals:

- descentralització, que vol dir proximitat i subsidiarietat en la presa de decisions;
- eficiència, que vol dir racionalitat i simplicitat en els nivells de govern;
- heterogeneïtat, que vol dir flexibilitat i asimetria en la distribució de responsabilitats i recursos.

La llei territorial contemplarà tres nivells de govern i gestió per sota de la Generalitat: els municipis, les comarques i les vegueries. A més, contemplarà una proposta específica per a la personalitat metropolitana de Barcelona.

No es tracta de crear nous nivells d'administració, sinó de redefinir-los, d'acord amb les necessitats dels ciutadans i cercant sempre el millor resultat, entre el coneixement particular de cada territori i la perspectiva general de conjunt, de país.

M'imagino que alguns dels il·lustres diputats voldran treure, demà, aquesta qüestió durant el debat. En parlarem.

Permetin-me, però que els avanci que el Govern (no un dels seus consellers sinó el govern) voldrà tenir el debat, aquí a la cambra. Tant a fons com serà necessari. Crec que avui no cal crear expectatives ni, menys encara, frivolitjar.

Hem encaminat el rumb per poder acabar, després de vint-i-cinc anys, amb una anomalia insostenible i degradant: que Catalunya fos la única comunitat sense llei electoral pròpia.

La nova llei respondrà al principi democràtic d'igualtat de vot entre tots els electors, sense perjudici de l'expressió de la representació territorial.

Resulta estèril perseverar en el fals dilema entre territori i població. Les experiències en enginyeria electoral arreu del món ho demostren. Per tant, aquest motiu ja no es pot esgrimir per seguir fent bullir l'olla.

Tindrem la nova llei electoral i, d'aquesta forma, superarem una renúncia persistent i feixuga en el panorama del nostre autogovern.

L'actualització de les normes polítiques bàsiques ha d'anar acompanyada de l'avenç en la plena transparència dels poders públics per evitar la desconfiança dels ciutadans envers les seves pròpies institucions de govern.

Com a servidors públics, de què ens pot servir l'autogovern si el ciutadà no té plenes garanties de la seva eficàcia i de la seva pulcritud?

El govern de la Generalitat està compromès amb l'objectiu de crear un sistema d'institucions públiques exemplars, obertes, accessibles i transparents.

En primer lloc, transparència en els mitjans públics de comunicació.

Hem aportat materials al treball de la Cambra en relació amb la llei de l'audiovisual. Aquesta llei s'encarregarà de definir la missió del servei públic ràdio i televisió, diferenciarà amb precisió l'espai comunicacional públic del privat, i proporcionarà garanties respecte dels drets bàsics que afecten els usuaris i els professionals dels mitjans de comunicació.

I serà el marc adequat per iniciar la reforma necessària de la CCRTV, que aplicarà els principis generals de la llei de l'audiovisual al cas específic dels mitjans públics de la Generalitat.

En segon lloc, transparència en les despeses de les administracions catalanes.

Molt properament, presentarem a la cambra la Llei de Reforma de la Sindicatura de Comptes. Aquest òrgan és una peça clau per garantir la transparència de la gestió pública.

L'objectiu és adaptar els mecanismes que regulen la institució per facilitar les seves funcions i evitar, així, el trist espectacle a què vam haver d'assistir l'anterior legislatura.

La Sindicatura rebrà una dotació adequada de recursos, es reforçaran les seves competències, es crearà l'Oficina de Control i Transparència, es clarificaran els procediments de designació i revocació parlamentària dels seus membres i la limitació dels seus mandats.

Un altre instrument per assegurar la transparència de la gestió pública serà l'Oficina Pressupostària, que caldrà emmarcar en la futura reforma del Reglament del Parlament.

En tercer lloc, transparència en les contractacions, convenis, ajudes i subvencions de tota mena de la Generalitat.

Hem de reforçar el sistema de garanties necessari per estimular la transparència i l'accessibilitat en les relacions de les institucions públiques que depenen de la Generalitat amb el sector privat.

Tot plegat implica la reforma i millora de l'Administració Pública de la Generalitat. Hem començat a treballar en tres direccions:

- La definició d'un model de funció pública.
- La total accessibilitat de l'administració, amb la reforma immediata dels serveis d'atenció al ciutadà.
- L'avaluació dels resultats de les polítiques públiques, per a la qual posarem en marxa en aquesta legislatura l'Agència catalana corresponent.

Fins aquí alguns dels temes clau de la millora de l'autogovern que depenen bàsicament de la voluntat dels ciutadans i de les institucions de Catalunya.

Però hi ha altres qüestions clau que cal debatre, negociar i acordar en el marc institucional espanyol.

Es tracta d'una agenda extensa i complexa que inclou qüestions institucionals, financeres, econòmiques, socials, culturals i simbòliques.

No és la meua pretensió fer un exposició detallada de tots els temes d'aquesta agenda. Però, d'entrada, una simple enumeració dóna la mesura de la magnitud de l'empresa.

D'entre les qüestions institucionals, els hi assenyalo la reforma de l'Estatut, de la que he parlat; la reforma constitucional, amb el reconeixement de la diversitat nacional d'Espanya i la reforma del Senat, com a temes principals; la participació catalana en les institucions de la Unió Europea; la Conferència de Presidents; la participació en institucions de l'Estat, com el Tribunal Constitucional; la presència activa de Catalunya en l'escenari internacional a través d'esdeveniments com la Segona Conferència Euromediterrània o bé la ubicació d'institucions com la Casa Àsia o el Centre d'Estudis Internacionals.

D'entre les qüestions econòmico-financeres, destaquen, en primer lloc, el finançament autonòmic i el finançament de la sanitat.

Li concedim gran importància a les infraestructures: la seva concepció (del radi a la xarxa); la seva gestió (de l'Aeroport de Barcelona, de la xarxa ferroviària integrada); les inversions (amb un programa definit i amb agències que les vehiculin).

També, la ubicació d'agències o organismes reguladors a Catalunya. El trasllat a Barcelona de la Comissió del Mercat de Telecomunicacions dóna sentit a plantejar la proposta d'ubicar a Catalunya la seu del futur Consell de l'Audiovisual espanyol.

I la participació en la gestió d'organismes econòmics i empreses de l'Estat: AENA, RENFE, Tribunal de Defensa de la Competència, Banco de España, etc.

D'entre les qüestions socials, els destaco principalment la política d'immigració, amb la voluntat de co-decidir-la amb l'Estat. També considero prioritària la negociació sobre la reforma de la legislació educativa.

D'entre les qüestions culturals, la primera i més important: el català a Espanya, amb una política lingüística d'Estat que contempli l'estatus de cooficialitat de les llengües gallega, basca i catalana en determinats àmbits. I lògicament, el català a Europa, compromentent el Govern espanyol a seguir avançant.

Amb altres qüestions com la gestió de les herències del Fòrum (dels esdeveniments i seus d'organismes culturals internacionals a Catalunya); o bé la participació en els patronats de les institucions culturals de l'Estat: Prado, Thyssen, Reina Sofía, Fundación Carolina; o la devolució dels papers de l'Arxiu de Salamanca.

Tots aquests temes, tots, han estat plantejats al president del Govern espanyol. La feina a fer és ingent, però no ens espanta gens perquè el punt de partida és immillorable.

Voldria estendre'm en tots i cadascun d'aquests temes. Però tan sols ho faré en la qüestió nodal del finançament, per reiterar les característiques del model que proposem.

El nou model de finançament ha de perseguir dos grans objectius, millorar la suficiència financera i millorar la capacitat de decisió sobre els nostres recursos.

Això ho hem de fer compatible amb la relació de solidaritat que volem i hem de tenir amb els altres territoris d'Espanya amb els quals compartim una comunitat política, una comunitat en la que existeixi una igualtat de drets i deures essencial.

L'aplicació d'aquest nou model de finançament ha de reflectir una concepció més federal de l'organització administrativa de l'Estat i també de la relació amb la Unió Europea.

Aquests objectius es concreten en diversos criteris:

Un primer criteri, com dic, de suficiència. És a dir, els ingressos disponibles per a la prestació dels serveis respondran a un criteri d'igualtat d'ingressos per càpita, rectificats per tres factors que hi incideixen de forma determinant: 1) costos diferencials (pels diferencials en els nivells de preus); 2) nivell efectiu de necessitats; i 3) factors demogràfics, inclòs el migratori.

Per altra banda es computarà com a contribució a l'Estat l'excés de preus públics i peatges pagats per Catalunya per sobre del que li correspon a la vista de la mitjana espanyola en aquests conceptes.

Això permetrà que els ingressos de la Generalitat per habitant tendixin a equiparar-se progressivament als que s'obtindrien en aplicació dels sistemes de Concert i Conveni vigents en les Comunitats Autònomes forals.

Un segon criteri relatiu a una capacitat de decisió més elevada. Crearem l'Agència Tributària de Catalunya. Aquesta Agència serà responsable de la recaptació dels impostos propis, cedits i compartits.

L'Agència establirà les formes de coordinació i consorciació que calguin amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària, i, si és el cas, amb els responsables de la gestió dels impostos a la resta de l'Estat.

Anualment, el govern de Catalunya publicarà un Informe sobre els fluxos econòmics, distingint entre l'aportació a la prestació de serveis per part de l'Estat i l'aportació als mecanismes de solidaritat amb la resta de Comunitats Autònomes.

A més a més la Generalitat tindrà una participació en percentatges a determinar sobre la totalitat dels impostos pagats pels ciutadans de Catalunya (IRPF, IVA, Societats, Especials i altres). Sobre aquests impostos la Generalitat disposarà de responsabilitat tributària i capacitat normativa.

Un tercer criteri de Solidaritat. La Generalitat contribuirà a la solidaritat amb les altres CC.AA. de l'Estat, de manera que els serveis prestats per les diferents comunitats als seus ciutadans puguin assolir nivells similars realitzant un esforç fiscal similar.

El resultat dels mecanismes de solidaritat serà revisat cada cinc anys per tal de verificar els seus efectes.

L'aplicació d'aquests criteris ha de permetre avançar progressivament en la reducció del dèficit fiscal de Catalunya amb l'Estat, de manera que en el termini de deu anys s'equipari al de territoris de nivell de renda similar en altres països europeus.

El Govern de la Generalitat s'ha adreçat formalment al vicepresident del Govern espanyol i ministre d'Economia, Pedro Solbes, per començar les negociacions formals per revisar el sistema de finançament autonòmic. Ha arribat el moment d'establir un "calendari i una agenda molt més precisos" tal i com va anunciar el Conseller Castells.

La voluntat del Govern català és que aquest nou sistema entri en vigor durant aquesta legislatura.

Tot i així, hi ha temes que no poden esperar. Per això hem decidit abordar la qüestió del finançament en dues etapes diferents que haurien de transcórrer en paral·lel.

Per una banda, la negociació a fons amb l'Estat i la resta de Comunitats Autònomes per acordar les línies fonamentals del nou sistema.

Per altra banda, resoldre aspectes més urgents, al marge de la revisió estructural del sistema. És el cas del finançament de la sanitat o de l'escreix de despesa que han suposat diverses lleis estatals amb repercussió a Catalunya.

El finançament de la Sanitat, com ara ja sap tothom, és un problema greu. El Govern xifra la despesa acumulada desplaçada en sanitat en 2.193 milions d'euros, i el dèficit d'aquest any 2004 entre 600 i 1.000 milions d'€uros (més a prop de 1.000 que de 600).

El govern de la Generalitat ja ha demanat un esforç als ciutadans per intentar pal·liar la situació amb l'aplicació, des del mes d'agost, del recàrrec sobre els hidrocarburs. Es preveu que aquest impost aportarà uns 64,9 milions d'euros aquest mateix any, o el que és el mateix, l'1% dels ingressos del pressupost sanitari.

Hem creat un "Grup de Treball per a l'adopció de mesures urgents per a la racionalització i el finançament de la despesa" i estem implantant una sèrie de mesures per a la contenció de la despesa farmacèutica.

Però els nostres recursos per resoldre el sistema són molt limitats i per això insistim en negociar una 'via ràpida' amb l'Estat i no tan sols per a Catalunya, sinó per a totes les CC.AA de règim comú que pateixen el mateix problema.

Es tracta de "posar els comptadors a zero".

Com tots vostès hauran vist el nostre plantejament ha començat a tenir efectes pràctics. L'avantprojecte dels Pressupostos de l'Estat pel 2005 contempla ja mesures positives.

Hem posat les cartes damunt la taula. Hi ha hagut una primera reacció exagerada, que s'ha acabat reconduint, a tots els nivells.

El govern de l'Estat ha vist ja dues coses, en poques setmanes: que Catalunya no reclama privilegis, i que, en el finançament de la sanitat, no demanem només per a nosaltres: volem que funcioni el sistema.

Però han vist que els consellers de la Generalitat no s'asseuen amb un cove sinó amb una pila d'arguments i de raons. Aquest ha de ser, també, el canvi.

Vull acabar, senyores i senyors diputats, amb una reflexió sobre l'estat d'esperit de la presidència de la Generalitat i del Govern de Catalunya, de la mateixa manera que, en començar els he volgut parlar de l'estat d'ànim dels homes i dones del nostre país.

Fa quinze dies vam celebrar l'Onze de Setembre, amb un acte convocat conjuntament per les presidències del Parlament i de la Generalitat. Les setmanes i dies previs havia esdevingut un lloc comú que es preparava un acte per rebaixar el sentit patriòtic de la Diada.

El cas és que milers de persones acudiren a la cita de la Ciutadella i centenars de milers seguiren l'acte emotiu i solemne que vam celebrar a pocs metres d'aquesta cambra.

Hem refet allò que l'11 de setembre de 1982 es va desfer: la unitat del poble i les Institucions en la Diada.

Fa quatre dies, el dia de la Mercè, de la festa major de la Capital de Catalunya, vaig ordenar que el Palau de la Generalitat obrís les portes a la ciutadania que es congrega, festiva, a la Plaça de Sant Jaume. Han estat molts anys de veure que el dia de la festa més gran de la ciutat (al costat de la de Santa Eulàlia), al davant hi havia l'eloqüència d'un Palau tancat.

També la vigília de la Diada vaig trobar-me amb els professionals dels mitjans de comunicació i vaig adquirir, davant d'ells, el compromís de comparèixer davant l'opinió, a començaments d'any, per fer balanç i esbossar les perspectives per als propers mesos.

Tinc la intenció de convertir la recepció de la Diada de Sant Jordi del 2005 en la primera a la qual pugui assistir una molt més àmplia representació de la societat catalana. D'arreu del país. De les Autonomies veïnes.

Vull que entenguin que aquests i altres gestos responen a un esperit, que no només ha de ser el del President sinó el de tot el Govern, i que té com a trets essencials la proximitat de les institucions a la ciutadania i un alt sentit de la responsabilitat que ens confereix el fet de representar-la.

Els he parlat del patriotisme dels drets. I si a Catalunya, un de cada deu ciutadans o ciutadanes, pateix penalitats per arribar a final de més, el patriotisme va coix.

Si segueix havent-hi dones maltractades, el patriotisme va coix.

Si seguim rebent milers de nouvinguts que són explotats, es trafica amb llurs vides o pateixen vexacions, el patriotisme també pateix i és maltractat.

Catalunya és una nació. Voldria que de tant natural, aquesta expressió deixés d'enutjar els uns i de sobreexcitar els altres. Per damunt de tot Catalunya ha de ser un país modern, segur de les seves possibilitats i de les seves ambicions.

I els homes i dones que hem rebut el mandat popular de governar-la, hem d'assumir amb humilitat aquesta responsabilitat.

El President de la Generalitat no vol "ser Catalunya", només vol "representar-la amb la màxima dignitat", defensant amb tanta vehemència com calgui i tanta força com sigui possible, aquí, a Madrid o a Brussel·les, allò que el Govern de la Generalitat consideri que és millor per als homes i dones que conformen aquest país, coneixent i respectant les arrels i la història i interpretant i projectant l'ambició col·lectiva de cara al futur.

Moltes gràcies.

Pasqual Maragall